

चोद्यमानस्तदाभीमो दुःखेनैवाकरोन्मतिं । न हि शक्नोति विवृते प्रत्याख्यातुं नराधिप ।

ततः स पुरुषव्याघ्रः शार्दूलशिथिलश्चरन् । प्रविवेश महारङ्गं विराटमभिपूजयन् ।

बबन्ध कक्षां कौन्तेयस्ततः संहर्षयन् जनं । ततस्तु वृत्रसङ्काशं भीमो मल्लं समाकृत्यत् ।

जोमूतं नाम तं तत्र मल्लं प्रख्यातविक्रमं । तावुभौ सुमेधात्साहायुभौ भीमपराक्रमौ ।

मत्ताविव महाकायौ वारणौ षष्टिहायनौ । ततस्तौ नरशार्दूलौ बाहुयुद्धं समीयतुः ।

वीरौ परमसंहृष्टावन्योऽन्यजयकाङ्क्षिणौ । आसीत्सुभीमः सम्पातो वज्रपर्वतयोरिव ।

उभौ परमसंहृष्टौ बलेनातिबलावुभौ । अन्योऽन्यस्यान्तरं प्रेक्षु परस्परजयैषिणौ ।

उभौ परमसंहृष्टौ मत्ताविव महागजौ । कृतप्रतिकृतैश्चित्रैर्बाहुभिश्च सुसङ्कटैः ।

शस्त्रिपातावधूतैश्च प्रमाथोन्मथनैस्तथा । चेपणैर्मुष्टिभिश्चैव वराहोद्धूतनिखनैः ।

तलैर्वज्रनिपातैश्च प्रसृष्टाभिस्तथैव च । शलाकानखपातैश्च पादोद्धूतैश्च दारुणैः ।

जानुभिश्चाश्वनिर्घावैः शिरोभिश्चावघट्टनैः । तद्युद्धमभवद्दोरमशस्त्रं बाहुतेजसा ।

बलप्राणेन शूराणां समाजोत्सवसन्निधौ । अरज्यत जनः सर्वः सोत्कण्ठनिनदोत्थितः ।

बलिनोः संयुगे राजन् वृत्रवासवयोरिव । प्रकर्षणाकर्षणयोरभ्याकर्षविकर्षणैः ।

आकर्षतुरथान्योऽन्यं जानुभिश्चापि जघ्नतुः । ततः शब्देन महता भर्त्सयन्तौ परस्परं ।

यूढोरस्त्रौ दीर्घभुजौ नियुद्धकुशलावुभौ । बाहुभिः समसज्जेतामाययैः परिघैरिव ।

चकर्ष दोर्भ्यामुत्पाद्य भीमो मल्लमभिचहा । निनदन्तमभिक्रोशन् शार्दूल इव वारणं ।

समुद्यम्य महाबाहुभ्रामयामास बोर्यवान् । ततो मल्लाश्च मत्स्याश्च विस्मयं चक्रिरे परं ।

भ्रामयित्वा शतगुणं गतरुत्तमचेतनं । प्रत्यपिषन्महाबाहुर्मल्लं भुवि वृकोदरः ।

तस्मिन् विनिहते वीरे जीमूते लोकविश्रुते । विराटः परमं हर्षमगच्छद्बान्धवैः सह ।

प्रहर्षात् प्रददौ वित्तं बह्वं राजा महामनाः । बलवाय महारङ्गे यथा वैश्रवणस्तथा ।

एवं स सुबद्धन् मल्लान् पुरुषांश्च महाबलान् । विनिघ्नन् मत्स्यराजस्य प्रीतिमाहरदुत्तमां ।

यदाऽस्य तुल्यः पुरुषो न कश्चित्तत्र विद्यते । ततो व्याघ्रैश्च सिंहैश्च द्विरदैश्चाप्ययोधयत् ।

पुनरन्तःपुरगतः स्त्रीणां मध्ये वृकोदरः । योध्यते स विराटेन सिंहैर्धर्तैर्माहाबलैः ।

वीभत्सुरपि गीतेन खनृत्येन च पाण्डवः । विराटं तोषयामास सर्वाश्चान्तःपुरस्त्रियः ।

अश्वैर्विनीतैर्जवगैस्तत्र तत्र समागतैः । तोषयामास राजानं नकुलो नृपसत्तमं ।

तस्मै प्रदेयं प्रायच्छत् प्रीतो राजा धनं बह्वं । विनीतान् वृषभान् दृष्ट्वा सहदेवस्य चाभितः ।

धनं ददौ बह्वविधं विराटः पुरुषर्षभः । द्रौपदी प्रेक्ष्य तान् सर्वान् क्लिश्यमानान्महारथान् ।

नातिप्रोतमना राजन्निश्वासपरमाऽभवत् । एवं ते न्यवसंस्तत्र प्रच्छन्नाः पुरुषर्षभाः ।

कर्माणि तस्य कुर्वाणा विराटनृपतेस्तदा ।

इति श्रीमहाभारते विराटपर्वणि समयपालनपर्वणि जीमूतबधे चयोदशोऽध्यायः समाप्तश्च समयपालनपर्वः ॥ १३ ॥